

Studijní zaměření hra na zobcovou flétnu

Zobcová flétna je jedním z nejstarších hudebních nástrojů. Nejoblíbenější byla v 16. století, kdy se uplatňovala celá rodina zobcových fléten. V následujícím století zobcovou flétnu postupně nahradila zvukově průraznější flétna příčná. Znovuzrození zobcové flétny nastalo až ve 20. stol. Dnes užíváme flétny od sopraninové až po basovou většinou v laděních C a F. Zobcová flétna je vyučována i na konzervatořích a vysokých hudebních školách a existuje řada specializovaných souborů.

Učební plán

Učební plán HZF PS I

Přípravné studium I. stupně je určeno pro žáky, kteří jsou mladší 7 let. Pro tyto žáky nabízíme dva učební plány:

dvouletý pro žáky od 5 let - PS Ia

Přípravné studium I. stupně	1. ročník	2. ročník
Hra na zobcovou flétnu	1	1
Hudební nauka	1	1

jednoletý pro žáky od 6 let - PS Ib

Přípravné studium I. stupně	1. ročník
Hra na zobcovou flétnu	1
Hudební nauka	1

Výuka může probíhat ve skupině až čtyř žáků.

Učební plán HZF ZS I

Základní studium I. stupně je určeno pro žáky ve věku 7 až 14 let. Pro tyto žáky nabízíme sedmiletý učební plán:

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník
Hra na zobcovou flétnu	1	1	1	1	1	1	1
Hudební nauka	1	1	1	1	1		
Kolektivní praxe	nepovinná			volitelná			

Výuka v 1., 2. a 3. ročníku může probíhat ve skupině až čtyř žáků.

Učební plán HZF PS II

Přípravné studium II. stupně je určeno žákům starším čtrnácti let, kteří na zvolený hudební nástroj neabsolvovali Základní studium I. stupně. Pro tyto žáky nabízíme jednoletý učební plán:

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ	1. ročník
Hra na zobcovou flétnu	1
Hudební nauka	1
Kolektivní praxe	nepovinná

Hudební nauka je určena všem, kteří nenavštěvovali I. stupeň studia a chybí jim přehled v hudební teorii. Na naší škole je v přípravném studiu II. stupně realizována výuka hry na všechny nabízené hudební nástroje a zpěv.

Učební plán HZF ZS II

Základní studium II. stupně je určeno pro žáky ve věku 14 až 18 let. Tito žáci jsou povinni absolvovat Základní studium I. stupně, nebo Přípravné studium II. stupně. Pro tyto žáky nabízíme čtyřletý učební plán:

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník
Hra na zobcovou flétnu	1	1	1	1
Kolektivní praxe	volitelná			

Učební plán HZF III - Studium pro dospělé

Hodinová dotace se řídí učebním plánem základního studia II. stupně. Předmětová skladba je stanovena třídním učitelem a vychází z individuálních dispozic a potřeb žáka.

Učební osnovy

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM I. STUPNĚ

1. a 2. ročník

Žák

- rozpozná a pojmenuje základní části nástroje, správně o něj pečuje (rozloží, složí, vyčistí),
- předvede správný postoj a držení nástroje,
- nasadí tón jazykem,
- užívá základní prvky dýchání (hluboké nádechy ústy, bez zvedání ramen),
- rozpozná notovou osnovu, houslový klíč, celou notu,
- rozezná noty napsané na linkách a v mezerách,
- rozliší vzestupnou a sestupnou melodii,

- rozezná základní vlastnosti tónu,
- zopakuje jednoduchý rytmický útvar,
- zahraje jednoduchou melodii v rozsahu tří nebo více tónů,

ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ

1. ročník

Žák

- předvede hluboký nádech a plynulý výdech,
- ovládá základní způsob artikulace s použitím slabik Tý, Dý,
- rytmicky rozliší noty a pomlky celá, půlová, čtvrtě a pozná jejich zápis v notové osnově,
- zahraje jednoduchou melodii nebo lidovou píseň z paměti,
- na sopránovou zobcovou flétnu ovládá rozsah tónů g^1 – d^2 bez chromatických tónů a pozná jejich zápis v notové osnově,
- rozpozná základní náladový charakter písně (smutná/veselá),
- zvládá správný prstoklad – dbá na dokonalé krytí otvorů

2. ročník

Žák

- předvede správné držení těla s oporou v dolních končetinách a uvolněným postavením rukou,
- ovládá základní způsob žebně-bráničního dýchání, dodrží základní fráze,
- předvede hru tenuto, legato,
- rytmicky rozliší noty a pomlky celá, půlová, čtvrtě, osminová a pozná jejich zápis v notové osnově,
- rozpozná takty 4/4, 3/4, 2/4,
- vysvětlí výrazy repetice, prima volta, sekunda volta,
- odliší při hře základní dynamiku (piano, forte),
- na sopránovou zobcovou flétnu ovládá rozsah tónů c^1 – d^2 bez chromatických tónů a pozná jejich zápis v notové osnově,
- zahraje jednoduchou skladbu s doprovodem flétny nebo jiného nástroje,
- zahraje z paměti stupnici C dur a příslušný tónický kvintakord,

3. ročník

Žák

- předvede hru tenuto, legato, staccato,
- rytmicky rozliší noty a pomlky půlová a čtvrtě s tečkou a pozná jejich zápis v notové osnově,
- rozpozná takty 3/8, 6/8,
- rozezná základní tempová a dynamická označení a předvede je při hře,
- na sopránovou zobcovou flétnu ovládá rozsah tónů c^1 – g^2 pouze s chromatickými tóny fis^1 a hes^1 a pozná jejich zápis v notové osnově,
- zahraje přednesovou skladbu s doprovodem klavíru,
- zahraje z paměti stupnici C dur a F dur s příslušnými tónickými kvintakordy,

4. ročník

Žák

- umístí vhodně nádechy, aby nerušily průběh hudební fráze,
- rytmicky rozliší noty a pomlky šestnáctinové a pozná jejich zápis v notové osnově,
- určí vhodnou artikulaci v čtyřdobém a třídobém taktu,

- na sopránovou zobcovou flétnu ovládá rozsah tónů c^1 – c^3 bez chromatických tónů a pozná jejich zápis v notové osnově,
- samostatně nastuduje zadanou skladbu,
- zahraje z paměti durové a mollové stupnice do 2# a 2b s příslušnými tónickými kvintakordy,
- ovládá základní prstoklady na nástroj v F - ladění v rozsahu a^1 - g^2 bez chromatických tónů (podle fyzických dispozic na altovou, případně sopraninovou flétnu),
- na altovou (sopraninovou) flétnu zahraje jednoduchou melodii v daném rozsahu,

5. ročník

Žák

- ovládá techniku žebně-bráničního dýchání a vydrží i delší fráze,
- samostatně přečte notový zápis včetně rytmického členění not, dynamiky a tempových označení,
- předvede hru crescendo a decrescendo,
- na sopránovou zobcovou flétnu ovládá rozsah tónů c^1 – c^3 včetně chromatických tónů a pozná jejich zápis v notové osnově,
- zvládne hru základních melodických ozdob (přiraz a trylek) v renesančním a barokním repertoáru,
- ovládá souhru s dalším nástrojem,
- vysvětlí základy transpozice,
- na altovou flétnu zahraje v rozsahu oktávy, předvede jednoduchou skladbu nebo lidovou píseň,
- zahraje na altovou flétnu durovou stupnici do 2# a 2b s příslušným tónickým kvintakordem,

6. ročník

Žák

- ovládá dechovou techniku typickou pro hru na zobcovou flétnu s ohledem na citlivost nástroje na dech,
- rytmicky rozpozná složitější rytmické členění not,
- interpretuje skladby různých stylových období,
- transponuje jednoduchý melodický motiv,
- zahraje z listu jednodušší skladbu nebo cvičení,
- na altovou (sopraninovou) flétnu předvede hru v rozsahu dvou oktáv,
- zahraje na altovou (sopraninovou) flétnu durové a mollové stupnice do 4# a 4b včetně příslušných tónických kvintakordů,

7. ročník

Žák

- samostatně koriguje kvalitu tónu a intonaci,
- ovládá prstovou a artikulační techniku i v rychlejším tempu,
- samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu po všech technických i interpretačních stránkách (tempo, dynamika, agogika),
- transponuje lidovou píseň,
- na altovou (sopraninovou) flétnu zahraje v rozsahu dvou oktáv včetně chromatických tónů,
- ovládá hru v C ladění i F ladění (podle dispozic sopraninová, sopránová, altová, tenorová, basová flétna),

Studium I. stupně žák ukončí komisionálním, interním, nebo veřejným absolventským vystoupením. O druhu vystoupení rozhodne umělecká rada. Absolventskou zkoušku lze také vykonat formou komorní hry.

PŘÍPRAVNÉ STUDIUM II. STUPNĚ

Vzdělávací obsah přípravného studia II. stupně vychází z vzdělávacího obsahu pro základní studium I. stupně. Školní výstupy v jednotlivých vzdělávacích oblastech stanovuje třídní učitel na základě individuálních dispozic žáka. Vzdělávacím cílem tohoto studia je připravit žáka ke vzdělávání v základním studiu II. stupně

ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ

1. a 2. ročník

Žák

- přečte notaci fléten v C-ladění i F-ladění,
- ovládá techniku žeberně-bráničního dýchání s hlubokým nádechem a oporou v břišních svalech,
- rozpozná začátek a konec hudební fráze, samostatně určí vhodné místo pro nádech,
- ovládá celý rozsah nástroje včetně chromatických tónů,
- zahraje skladby z různých stylových období (např. renesanční, barokní, moderní),
- při hře se řídí tempovými a dynamickými označeními,
- ovládá souhru s jiným nástrojem,
- zahraje vybranou skladbu z listu,
- zahraje durové a mollové stupnicedo 4# a 4b s příslušnými akordy v celém rozsahu nástroje,

3. a 4. ročník

Žák

- přečte technicky i rytmicky složitý notový zápis v různých laděních,
- podle vlastní sluchové kontroly zkoriguje intonaci a barvu tónu,
- zahraje skladby odlišných období s odpovídajícími stylovými prvky (melodické ozdoby, dynamika, agogika),
- vyjádří vlastní názor na hudební skladbu,
- z nabízené literatury si samostatně zvolí a nastuduje skladbu,
- při nácviku skladeb využije poslechu zvukových nahrávek,

Studium II. stupně žák ukončí komisionálním, interním, nebo veřejným absolventským vystoupením. O druhu vystoupení rozhodne umělecká rada. Absolventskou zkoušku lze také vykonat formou komorní hry.

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ

Vzdělávací program je sestaven po dohodě se zájemcem o vzdělávání v souladu se školním programem, školní výstupy jsou vytvořeny na základě individuálních potřeb a zaměření konkrétního žáka.

Učební osnovy kolektivní výuky

- kapitola 5.1.2. Volitelná a nepovinná kolektivní praxe
- kapitola 5.1.3. Vzdělávací oblast recepce a reflexe hudby